

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

REMISSVAR (Ds 2017:4)

Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut

Sammanfattning av förslagen

Försäkringskassan har under de senaste åren förstärkt sin försäkringshandläggning. Det har medfört att handlägningsrutinerna i en del fall har utvecklats till att överbrygga brister i lagstiftningen istället för att följa lagstiftning och vägledande domar, vilket har gjort att tillämpningen i vissa fall blivit rättsosäker för individen. En arbetsgrupp på Socialdepartementet lämnar därför tre förslag för att förbättra trygghet och rättssäkerhet i sjukförsäkringen:

- 1) Ett ärende om *sjukpenning* eller *sjukpenning i särskilda fall* ska inte få avgöras till den försäkrades nackdel utan att han eller hon har underrättats om innehållet i det kommande beslutet och fått tillfälle att yttra sig över det inom en bestämd tid.
- 2) Försäkringskassan ska få besluta att lämna *sjukpenning* eller *sjukpenning i särskilda fall* för tid till dess att ett ärende har slutligt avgjorts. En förutsättning är att den försäkrade begär sjukpenning i anslutning till en sjukperiod som pågått i minst 15 dagar, *sjukpenning* eller *sjukpenning i särskilda fall* har betalats tidigare under sjukperioden och att det saknas skäl som talar emot ett sådant lämnande.
- 3) SGI-skydd ska gälla under tid då den försäkrade väntar på ett slutligt beslut i ärenden om sjukpenning, ersättning för arbetsresor, rehabiliteringsersättning eller motsvarande arbetsskadeersättningar.

Förslagen väntas träda i kraft 1 januari, 2018.

Sacos uppfattning i sammandrag

Att sjukförsäkringen präglas av trygghet, transparens och förutsägbarhet är viktigt för individens möjlighet att planera. Arbetsgruppens förslag förstärker sjukförsäkringen i dessa avseenden. Saco ställer sig därför bakom förslagen.

Sacos ställningstagande

Arbetsgruppen beskriver två kammarrättsdomar från 2013 och 2015 som medfört att Försäkringskassan ändrat sin tillämpning avseende när sjukpenning kan beviljas. Försäkringskassans förändrade handläggning innebär att det kan uppstå oförutsedda problem kopplade till den försäkrades försörjning. Det problemet illustreras tydligt med kammarrättsdomen från Jönköping (2013, mål nr 1114-13). Där fastslog kammarrätten att det saknas lagliga förutsättningar att beakta Försäkringskassans handläggning som grund för rätt till sjukpenning. I det specifika fallet yrkade den försäkrade på sjukpenning åtminstone fram till dess hon informerades om Försäkringskassans beslut. Eftersom beslutet innebar ett retroaktivt nekande beslut om rätt till sjukpenning blev resultatet att hon gick miste om ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eftersom beslutet från Försäkringskassan kom som en överraskning och hon därför inte kunde anmäla sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen. Det innebär att den försäkrade blev helt utan försörjning. Retroaktiva beslut om sjukpenning på det sätt som beskrivs i det aktuella kammarrättsfallet försvårar för den försäkrade att hävda sin rätt till sjukpenning.

Arbetsgruppen identifierar tre problem med Försäkringskassans förändrade handläggning. Problemen är kopplade till retroaktiva beslut och att ingen ersättning utgår under kommunikeringstiden. Det senare problemet innebär bland annat att försäkrade som befinner sig i en ekonomiskt utsatt situation i mindre grad kommer att utnyttja sin rätt att lämna kompletterande uppgifter. Dessutom kan retroaktiva beslut medföra att arbetslösa försäkrade kan förlora sitt SGI, eftersom det saknas SGI-skydd vid retroaktiva beslut.

Saco anser att det är mycket viktigt att allmänheten har förtroende för Försäkringskassans handläggning. Det har blivit tydligt att regelverket i vissa fall inte ger individen den trygghet som är syftet med sjukförsäkringen. Utgångspunkten måste vara att personer som får sjukpenning och kommer in med nytt läkarintyg om fortsatt nedsatt arbetsförmåga inte ska behöva vara oviss om sin försörjning under den tid som försäkringskassan tar ställning till ansökan om en ny ersättningsperiod.

Saco anser att arbetsgruppens förslag ökar graden av transparens och förutsägbarheten i sjukförsäkringen, och tillstyrker därför förslagen.

Sveriges akademikers centralorganisation
Med vänliga hälsningar

Lena Granqvist

Thomas Andrén